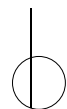

Meldingsbereidheid bij Meld Misdaad Anoniem

regio Den Haag

bureaubroekhuizen

Onderzoeksopzet

Onderzoeksvragen:

1. In hoeverre zijn bewoners van de verschillende gemeenten binnen de politieregio Den Haag bereid om ondermijnende criminaliteit bij MMA te melden?
2. Welke factoren spelen in de politieregio Den Haag een rol bij de bereidheid om melding van ondermijnende criminaliteit te doen bij MMA?
3. Zijn er verschillen tussen bewoners met verschillende (achtergrond)kenmerken in de meldingsbereidheid en redenen om niet te melden?
4. Wat zijn praktische handreikingen voor vervolgacties van RIEC-partners om de meldingsbereidheid onder burgers te vergroten, met name voor gemeenten?

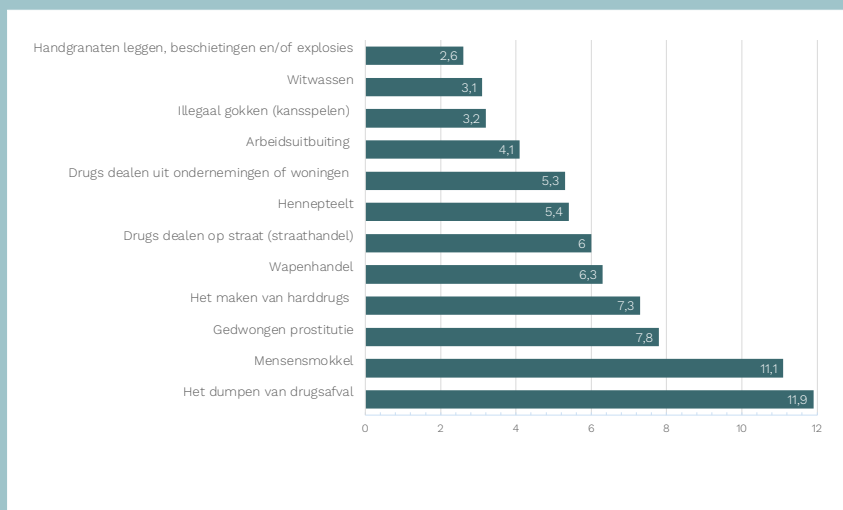
Methoden:

1. Een grootschalige online enquête in alle gemeenten in de regio Den Haag. Hiervoor is gebruik gemaakt van het I&O panel: 2.518 panelleden hebben de vragenlijst ingevuld.
2. Een kleine analyse van twee campagnes van MMA in de regio Den Haag: in Scheveningen Haven en in Moerwijk in Den Haag.

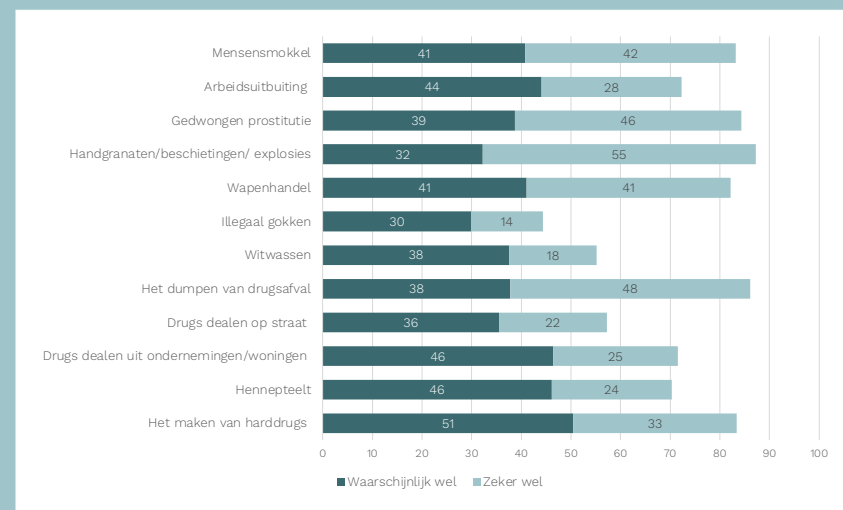
Meldingsbereidheid

Respondenten uit de regio Den Haag hebben maar zeer beperkt melding van een vermoeden of waarneming van ondermijnende criminaliteit gemaakt bij MMA. De inschatting van de eigen meldingsbereidheid bij MMA is daarentegen wel vrij hoog en ligt dus vele malen hoger dan het feitelijke meldgedrag.

Figuur 1: Feitelijk meldgedrag bij MMA, % ja, soms of elke keer gemeld

Figuur 2: Inschatting meldingsbereidheid bij MMA, % per vorm van ondermijnende criminaliteit

Hoewel inwoners dus wel denken dat ze verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit zouden melden, komt het in de praktijk vaak niet tot een melding bij MMA. Vanuit het onderzoek komen hier verschillende redenen voor:

Onvoldoende bewijs en zekerheid

De belangrijkste reden waarom inwoners van de politieregio Den Haag (soms) geen melding van ondermijnende criminaliteit maken is dat ze het idee hebben dat ze hier onvoldoende bewijs voor hebben. Ze zijn niet zeker genoeg over hetgeen ze waargenomen hebben en zijn bang iemand vals te beschuldigen. Een deel van de inwoners is ook niet goed bekend met wat signalen van ondermijnende criminaliteit (zoals een drugslab of arbeidsuitbuiting) zijn.

Te weinig kennis over en/of vertrouwen in het meldproces

Te weinig kennis over en te weinig vertrouwen in het meldproces speelt ook een rol. Een deel van de respondenten weet niet dat MMA bestaat of hoe het melden bij MMA werkt. Sommige bewoners twijfelen of een melding echt anoniem is en of deze wel (met succes) zal worden opgepakt.

Geen last ervaren

Een deel van de bewoners is niet bereid bij MMA te melden omdat ze zelf geen last ervaren van criminaliteit en niet het idee hebben dat dit negatieve gevolgen voor de samenleving heeft. Dit speelt vooral bij illegaal gokken, hennepsteelt en het dealen van (soft)drugs.

Het is al gemeld/bekend of elders melden

Tot slot benoemen sommige bewoners dat ze soms niet bij MMA melden omdat er al gemeld is door iemand anders ('het is al bekend') of omdat ze het al bij de politie gemeld hebben.

Ik heb het [hennepsteelt] eerder gemeld en er is niets veranderd waardoor ik het nu maar op z'n beloop laat.

Er was al melding van [het drugslab] gemaakt en de politie was er al mee bezig.

Dit [drugsdealen op straat] is een zeer vluchtig iets, dus voordat ik een melding gedaan kon hebben zouden ze al weggeweest zijn.

Er leek geen overlast veroorzaakt te worden [drugsdealen uit ondernemingen of woningen]. Ik had ook geen bewijs en daarnaast bij het evt sluiten van het ene adres opent direct weer een nieuwe.

Aangaande witwassen: Voel het niet als mijn taak om de politie te informeren over het feit dat er 11 kappers in 1 klein winkelcentrum zitten waar geen kip ooit komt om haar te laten doen. Politie en gemeente weten echt wel wat er niet klopt.

In het Westland werken honderden buitenlanders die met veel mensen in kleine schandalige dure kamers met te veel mensen moeten leven. Gemeente Westland weet dondersgoed dat dit [arbeidsuitbuiting] gebeurt en weigert om dit aan te pakken. Dit is algemeen bekend en niet echt nodig dat ik dat ga melden.

Meldprofielen

We hebben alle bevindingen uit het onderzoek bij elkaar gelegd om enkele meldprofielen te onderscheiden. Deze kunnen gebruikt worden bij eventuele campagnes op maat om het melden bij MMA te stimuleren.

Figuur 3: Drie profielen van melders, gebaseerd op achtergrondkenmerken

	Gepensioneerden	(Schoolgaande) jongeren	Lage welvaart
Waarneming	Beperkt	Wisselend	Wisselend
Meldingsbereidheid	Hoog	Laag	Laag
Kennis signalen	Middenpositie	Beperkt	Beperkt
Kennis meldproces	Groot	Beperkt	Beperkt
Vertrouwen overheid	Groot	Middenpositie	Beperkt
Belang melden vermoeden	Groot	Klein	Klein
Ervaren ernst	Groot	Klein (hennep-teelt/witwassen)	Klein (hennep-teelt)
Reden(en) om niet te melden	Melden bij de politie i.p.v. MMA.	Niet erg, geen last, weinig kennis meldproces MMA.	Geen verrader, niet bemoeien.
Handelings-richtingen voor stimuleren melden bij MMA	Kennis om waarneming mee te stimuleren en promoten MMA als alternatief voor politie.	Stimuleren bewustzijn ernst en kennis over signalen en meldproces.	Stimuleren bewustzijn ernst en kennis, i.c.m. vertrouwen overheid.

Figuur 4: Vijf profielen van melders, per branche

	ICT/communicatie	Financieel/juridisch	Productie	Commerciële dienstverlening	Maatschappelijke/publieke sector
Waarneming	Middenpositie	Relatief vaak verschillende vormen	Vaak hennepteelt en drugsafval	Vaak hennepteelt en drugsdealen	Vaak arbeidsuitbuiting
Meldingsbereidheid	Beperkt	Middenpositie	Groot	Middenpositie	Groot
Kennis signalen	Middenpositie	Veel: arbeidsuitbuiting, witwassen	Veel: hennep en harddrug	Beperkt	Middenpositie
Kennis meldproces	Beperkt	Groot	Middenpositie	Middenpositie	Middenpositie
Vertrouwen overheid	Beperkt	Middenpositie	Groot	Middenpositie	Middenpositie
Belang melden vermoeden	Middenpositie	Groot	Middenpositie	Beperkt	Middenpositie
Ervaren ernst	Beperkt	Groot	Middenpositie	Middenpositie	Groot
Reden(en) om niet te melden	Melden bij politie, bang vals beschuldigen, wraak en niet anoniem proces.	Melden bij politie, bang vals beschuldigen, niet zo erg vinden.	Melden bij politie, niet erg vinden, bang voor wraak, valse beschuldiging.	Bang valse beschuldiging, niet zo erg vinden, melden bij politie.	Melden bij politie, bang vals beschuldigen, wraak en niet anoniem proces.
Handelingsrichtingen voor stimuleren melden bij MMA	Vergroten kennis (anonimiteit) meldproces, bewustzijn ernst en vertrouwen overheid.	Vergroten kennis signalen van productie drugs en vervolproces na melding.	Vergroten kennis signalen arbeidsuitbuiting, witwassen en bewustzijn en kennis melden.	Vergroten kennis van alle signalen en bewustzijn van het belang van melden (ook van vermoedens).	Vergroten van de kennis over de anonimiteit van het meldproces en signalen.

Praktische handreikingen

Interventies stimuleren de meldingsbereidheid

Het merendeel van de respondenten die een media-uiting heeft gezien of aan een activiteit hebben meegedaan bedoeld om de meldingsbereidheid te stimuleren stellen dat ze:

1. nu beter begrijpen dat het belangrijk is om ondermijnende criminaliteit te melden
2. nu beter weten hoe ze dit bij MMA kunnen melden en
3. ook eerder melding bij MMA zouden doen.

Hiermee in lijn blijkt de meldingsbereidheid van respondenten die een interventie hebben gehad ook iets hoger te liggen dan die van respondenten die deze interventie niet gehad hebben. Kortom: interventies kunnen de meldingsbereidheid stimuleren.

Maatwerk heeft meerwaarde

1. **Doelgroep.** Bij het inzetten van interventies, zoals campagnes, is het raadzaam de interventie af te stemmen op de doelgroep. Dit onderzoek heeft immers laten zien dat er verschillend meldpotentieel is (niet iedere inwoner ziet evenveel) en ook verschillende meldprofielen. Zo zijn er bij gepensioneerden andere bepalende redenen om niet te melden dan bij jongeren. En er zijn ook verschillen tussen mensen die werkzaam zijn in een financiële/juridische branche of in de maatschappelijke/publieke sector. We raden gemeenten uit de regio Den Haag hiervoor gebruik te maken van de kennis over meldprofielen uit dit onderzoek.
2. **Vorm van criminaliteit.** Het is hiernaast aan te raden – indien de wens is om de meldingsbereidheid van een bepaalde vorm van criminaliteit te verhogen – de diversiteit aan redenen om niet te melden in oogschouw te nemen. Zo is kennis van signalen relatief beperkt bij arbeidsuitbuiting en witwassen. En bij sommige vormen van criminaliteit (zoals illegaal gokken, hennepsteelt en drugs dealen) worden de negatieve gevolgen wel onderschat. Een laatste voorbeeld: bij sommige criminaliteitsvormen (harddrugproductie, wapenhandel en gedwongen prostitutie) is er relatief veel angst voor het niet anoniem blijven van een melding.
3. **District.** Tot slot. Indien een campagne zich op één district richt, dan kan er aanvullend gekeken worden naar het beperkte aantal verschillen dat tussen districten is gevonden. Zo kan de focus in district F (Leiden) bijvoorbeeld meer liggen op waar en hoe ondermijnende criminaliteit gemeld kan worden (aangezien zij hier relatief weinig van op de hoogte bleken).

Colofon

Factsheet bij:

Meldingsbereidheid ondermijnende
criminaliteit regio Den Haag

Opdrachtgever

RIEC Den Haag

Auteurs

Drs. Jolijn Broekhuizen
Drs. Shanna Mehlbaum

Juli 2024

